

EDELÉNYI
kastélysziget

A Bódva-folyó szigetén álló kastélyt 1716 és 1730 között Jean-François L'Huillier ezredes, az egri vár kapitánya építtette, akinek II. Rákóczi Ferenc zálogosította el 1700-ban az edelényi birtokot.

Az építtető utolsó leszármazottja, gróf Dessewffy Ferenc 1820-ban bekövetkezett halála után a birtok tizenegy évre állami tulajdonba került, majd a német származású Coburg-család vásárolta meg az uradalmat. Az ő nevükhöz kötődik a térség gazdasági fellendítése, többek között az ország első cukorgyáranak megalapítása Edelényben. A Coburgok azonban nem laktak a kastélyban, az épületet bérbe adták, így az idővel pusztulásnak indult. Végül 1928-ban a magyar állam visszavásárolta a kastélyt, amiben járásbírószágot, különféle hivatali helyiségeket és szolgálati lakásokat alakítottak ki, valamint a második világháború után egy időre a helyi szovjet főparancsnokság otthonául is szolgált.

Az 1980-as évek végére az épületben lévő hivatalokat kiköltöztették, a lakásokat megszüntették, így a gazdátlanul maradt épület gyors pusztulásnak indult. 2001-ben a kastély állami kézbe került, nem sokkal később pedig egy európai uniós projekt keretében elkezdődhetett a felújítása. A Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ kezelésében lévő Edelényi kastélysziget kulturális turisztikai látnivalókkal várja látogatóit.

Kastélysziget, Holt-Bódva

A Bódva évszázadokkal ezelőtt festői kanyarokat írt le, több ágra oszlott. A 19. század végén, a Coburg-hercegek birtoklása idején szabályozták a folyót. Ezt 1969-ben egy újabb szabályozás követte, így nyerte el mai formáját a Holt-Bódva.

A Holt-Bódva revitalizációjának eredményeként új élőhelyek jöttek létre. Így a terület ma már az Európai Unió által létrehozott összefüggő európai ökológiai hálózat, a Natura 2000 részét képezi.

Látogatóink egy háromdimenziós kisjátékfilm megtekintésével kezdik a kastély felfedezését. A film a felvidéki vándorfestő, Lieb Ferenc Edelényben töltött egy évét mutatja be, részben valós személyekre és tényekre építő, részben fantázia-szülte történeteken keresztül. A filmben a festő a hat festett szoba átadását követően, vázlatrajzait lapozgatva feleségének mesél a kastélyban töltött időről. A rajzok aztán egymás után életre kelnek, bepillantást engedve Lieb Ferenc életének egy-egy pillanatába. Az Edelényben töltött időszak nemcsak a festő számára volt sorsfordító, hanem a kastély ifjú örökösének, a „Kis Ferusnak” is meghatározó élmény lehetett a festő jelenléte és munkálkodása.

Képről-képre bontakozik ki a hat festett szoba története, a főszereplők jelleme és egymáshoz való viszonya, megelevenednek a korszak ikonikus alakjai és tipikus élethelyzetei, miközben képzeletbeli utazást tehetünk a kastély és környezete egykori mindennapjaiba.

A 3D kisjátékfilm M. Tóth Géza Balázs Béla-díjas animációs filmrendező munkája.

ROKOKÓ FALKÉPSOROZAT

Az edelényi kastély különlegessége a Lieb Ferenc iglói vándorfestő által készített falképsorozat, amely az egykori tulajdonosok lakrészében található.

A NÉGY ÉVSZAK SZOBÁJA

A szobában a négy évszak szimbolikus ábrázolását láthatjuk az évszakoknak megfelelő mezőgazdasági munkákkal kiegészítve. A mennyezeten annak a négy elemnek (tűz, víz, föld és levegő) a jelképei tekinthetők meg, amelyek az ókor, a középkor és a kora újkor hite szerint a világot fölépítik.

A GRÓF SZOBÁJA

Az úgynevezett „urasági háló” a kifestés után nagy valószínűséggel a falképeket elkészíttető grófi házaspár, Eszterházy István és Forgách Ludmilla közös hálószobája volt. A mennyezetet mitológiai alakok, valamint rokokó zsánerjelenetek díszítik, az ajtó- és ablakfülkékben pedig különféle erényekre utaló, latin feliratos emblémák láthatók.

A GRÓFNÉ SZOBÁJA

A grófné szobájának falain egy-egy jelenet látható Püramosz és Thiszbé történetéből. A mítoszt a híres ókori római szerző, Ovidius, valamint Shakespeare is feldolgozta. A mennyezetben egy barokk allegória kapott helyet: Minerva mellett a sugaras napkorongot viselő Erény megkoronázza a Bölcsességet, felettük pedig Fama, a Hírnév istennője trombitál. A grófné szobája a kastélykápolna oratóriumába nyílik.

A GRÓFNÉ ÖLTÖZŐSZOBÁJA

A mennyezeten a kora-újkorban ismert négy kontinens jelképes ábrázolása látható: Ázsia a tevével, Afrika az elefánttal, Amerika a papagájjal, és Európa, amelynek falképe sajnos megsemmisült.

A grófné szobájából nyíló kis kabinet sok minden lehetett, leginkább elvonulásra szolgált: használhatták öltözőszobaként, kávézó- vagy teázóhelyiségként, esetleg olvasószobaként.

VENDÉGSZOBA

A falakon egyedi aranyozással díszített virágminták láthatók. Egy érdekes, parókát és szárnyas sarut viselő figura kapott helyet a mennyezeten – ő valószínűleg az istenek hírnökével, Merkúrral azonosítható. Mellette a szerelem megtestesítője, Amor látható.

ÉTKEZŐ

A falakat nagyrészt rokokó zsánerjelenetek díszítik, de megcsodálhatjuk Vénuszt, a szerelem istennőjét is hattyúk vontatta hintóján. A korabeli társasági élet egy-egy pillanata elevenedik meg a falakon. Közük egy széles körben elterjedt ábrázolás: a hintázó nő alakja, amit a látogatók az Edelényi kastélysziget logójában is felismerhetnek.

KI VOLT JEAN-FRANCOIS L'HUILLIER?

Vajon ki lehetett az Elzász-lotharingiából származó

Jean Francois L'HUILLIER?

aki az edelényi uradalmat választotta lakhelyéül?

Hogy ismerkedett meg Rákóczival?

Mit rabolt Buda visszafoglalásakor?

Használta-e magáncélra az ezred pénzét?

Volt-e viszonya Nápolyban? Mi okozta hirtelen halálát?

Vajon választ kapunk...?

E kiállítás további érdekessége a felújítási munkálatok során megtalált eredeti barokk ablak.

LUDMILLA BETELJESÜLT ÁLMA

Az edelényi kastély grófnője, Forgách Ludmilla 1775-ben társadalmi rangja csúcsára ért, amikor Mária Terézia királynő felvette őt a Csillagkereszt Rendbe. Feltétel volt többek között a nemesi származás, a vallásos életmód és a jótekönyködés. A kiállítás bemutatja, mi mindent tett a grófnő a kitüntetésért, hogyan motiválta, sőt: hogyan határozta meg életét a kitüntetésre való megfelelés vágya és reménye.

*Gróf Forgách
Ludmilla*

A „KIS FERUS”

Mindenki csak kis Ferusként emlegette, de valójában ki is volt ifj. Desseffwy Ferenc?

A kiállítással nemcsak egy alkotót ismerhetünk meg, hanem életének ismert és titokzatos homályba vesző részletei is élénk tárulnak. Itt kapott helyet az az eredeti rajz is, amelyet Ferus a kastélyról készített.

Megtekinthetjük a gróf koporsóját szimbolizáló üvegekoporsót, és azokat az eredeti tárgyakat, amelyek a gróf sírjának feltárása során előkerültek.

CSELÉDÉLET

A kiállítás bemutatja a 18. századi cselédség életét, mindennapjait. A kastély szolgálói nélkül a ház ugyanis életképtelen lett volna. Megismerkedhetünk a háttérvilággal, annak működtetésével, a korabeli edelényi hétköznapiak valóságával.

Ditti Fotostudio

- A látogatókat egy 70 személygépkocsi és 8 autóbusz fogadására alkalmas parkoló és kiszolgálóhelyiség várja az érkezéskor.
- A Múzeumi Shopban a kastély egyedi ajándéktárgyai mellett a térség helyi termékei is megvásárolhatók.
- A Múzeumi Kávézó kulturális rendezvények helyszínéül is szolgál, nyitva tartása a kastély nyitva tartásával megegyezik.
- A Fűzfa játszókertben a gyermekek a szabadban játszhatnak, emellett a kert a múzeum-pedagógia foglalkozások egyik színtere.
- A kastély egyedülálló esküvői fotók, esküvői szertartások és kereszttelők helyszínéül is szolgál.
- Az Edelényi kastélysziget egyes helyiségei bérelhető rendezvények, bálók, céges ünnepek megrendezésére is.
- Igény esetén egyedi tárlatvezetést is vállalunk.

Az Edelényi kastélysziget élményszerű bemutatásának egyik legfontosabb eszköze egy olyan múzeumpedagógiai program, amely több korosztályt is meg tud szólítani. Nemcsak a helyi, térségi iskoláknak kínálunk programokat, hanem várjuk az osztálykirándulásokon részt vevő gyereket, fiatalokat is. Célunk új ismeretek átadása, a hozott tudás új kontextusba helyezése, kulcskompetenciák fejlesztése a különböző korosztályoknak megfelelő pedagógiai eszközökkel. A megtartott órák témái között szerepelnek többek között a rokokó falképek, a barokk kor életmódja és gazdálkodása, az itt élt nemesi családok (L’Huillier, Forgách, Dessewffy, Eszterházy, Coburg) életútja és mindennapjai, az állami tulajdonlás kalandos funkcióváltásai, az építéstörténet vitatott kérdései és a Holt-Bódva szerepe, élővilága.

MERRE TOVÁBB?

A Bódva völgye, a Gömör–Tornai térség számos más természeti értéket és épített műemléket tudhat magáénak. Bódvaszilason az uradalmi magtár, Gömörszőlősen a fenntartható falu program, Bódvalenkén a freskófal, Martonyiban a pálos kolostor – hogy csak néhány látnivalót említsünk. Az érintetlen természet és az egyházi kultúra történelmi értékei mindmind felfedezésre várnak.

www.edelenyikastelysziget.hu

www.historiavolgy.hu

www.anp.hu

www.forsterkozpont.hu

www.hellomiskolc.hu

Tourinform Miskolc

3525 Miskolc, Széchenyi u. 16.

Telefon: +36 (46) 350 425

Tourinform Kazincbarcika

3700 Kazincbarcika

Egressy Béni út 35.

Telefon: +36 (48) 311 583

LÁTNIVALÓK A KÖZELBEN

Hollókő: Ófalú és környezete

Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj

Aggtelek: az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai

Sirok: Barlangvár és tájház

Fáj: Fáy-kastély

Füzérradvány: Károlyi-kastély

Boldva: „Isa pur es chomuu” – középkori szerzetesélet bemutató kiállítás

Borsodszirák: „Himesház” – paraszt-barokk lakás és viselet kiállítás; Bartók és mi – Bartók Emlékszoba

Damak: „Kerteknek gyümölcse” – tradicionális gyümölcészet

Szendrőlád: „Uzo páni-tiszta víz” – vándorcigány élet bemutatása

Szendrő: „Végvári élet” – Szendrői vár; „Amerikás magyarok” – kívándorlók emlékére

Szalonna: „Bódva-völgyi alkotók”

Szinpetri: „Gutenberg Galaxis” – könyv-manufaktúra és a világ legnagyobb könyve

Komjáti: „Fába faragott szépség” – Bódva-völgyi fatornácok és fakapuk

Tornaszentandrás: „Paraszi praktikák” – környezettudatos és takarékos háztartásvezetés bemutatása

Bódvaszilas: „Barokk uradalmi élet” – a barokk kor gasztronómiája

Hídvégardó: „Élet a határon”; „Mohától a GPS-ig” – tájékozódástörténet

TOVÁBBI LÁTNIVALÓK

Edelény: Tájház

Bódvalenke: Freskófalu

Derenk: Romfalu

Gömörzőlős: Fenntartható falu program

Kelemér: Tompa Mihály Emlékház

Irota: Porta-túra

Jósvafő: Aggteleki Nemzeti Park

Martonyi: Pálos kolostor

Szögliget: Szádvár

Teresztenye: Népi építészeti emlékek

ROZSNYÓ 70 km

KASSA 84 km

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

JEGYÁRAK

Felnőtt:	1 600,-
Kedvezményes (diák és nyugdíjas):	800,-
Csoportos:	700,-
Családi (4 fő):	3 200,-

Edelényi lakosok számára lakcímkártya felmutatásával 50%-os kedvezményt biztosítunk.

- Egyedi tárlatvezetés: előzetes egyeztetés alapján.
- Tárlatvezetéseink a Lieb Ferenc, az edelényi festő című 3D film megtekintésével indulnak.
- Az utolsó csoport indulása pénztárazás előtt fél órával.

DÍJTALAN BELÉPÉSRE JOGOSULTAK

- a 6 éven aluli gyerekek,
- a 70. életévüket betöltött személyek,
- a fogyatékkal élők, valamint kísérőik (jogosultanként legfeljebb 1 fő),
- a közoktatásban dolgozó pedagógusok,
- a miniszter által kiadott új típusú szakmai belépővel rendelkezők,
- a legalább 400 fős taglétszámmal rendelkező, országos hatáskörű közgyűteményi szakmai szervezet tagjai,
- az újságírók (akkreditált magyar vagy nemzetközi igazolvánnyal),
- ICOM kártyával rendelkezők.

További kedvezményeinkről érdeklődjön a www.edelenyikastelysziget.hu oldalon.

- Az árak visszavonásig érvényesek.
- A csoportkedvezmény igénybevételére 15 főtől van mód.
- Csoportos látogatás esetén előzetes egyeztetés szükséges.
- Családi kedvezményt a szülők és két, legfeljebb 18 éves gyerek számára biztosítunk.
- Az árak személyenként értendők és tartalmazzák az áfát.
- A belépőjegyek Erzsébet Kultúra utalvánnyal is megvásárolhatók.

NYITVATARTÁSI IDŐ

TAVASZI–NYÁRI ■ május 1. – szeptember 30.

kedd–vasárnap: 10.00–18.00

hétfő: szünnap

minden hónap első csütörtökjén 10.00–20.00

ŐSZI–TÉLI ■ október 1. – április 30.

kedd–vasárnap: 10.00–17.00

hétfő: szünnap

minden hónap első csütörtökjén 10.00–19.00

Rendezvények esetén: mindkét szezonban igény szerint.

INFORMÁCIÓ

www.edelenyikastelysziget.hu

Edelényi kastélysziget

JELMAGYARÁZAT

Kassa, főbejárat

Kávézó

Múzeum shop

Akadálymentes bejárat az emeleti lífthez

WC

Kerékpártároló

Felvezető út

Sétautak

Gyalogos hid

Edelényi kastély

FÖLDSZINT

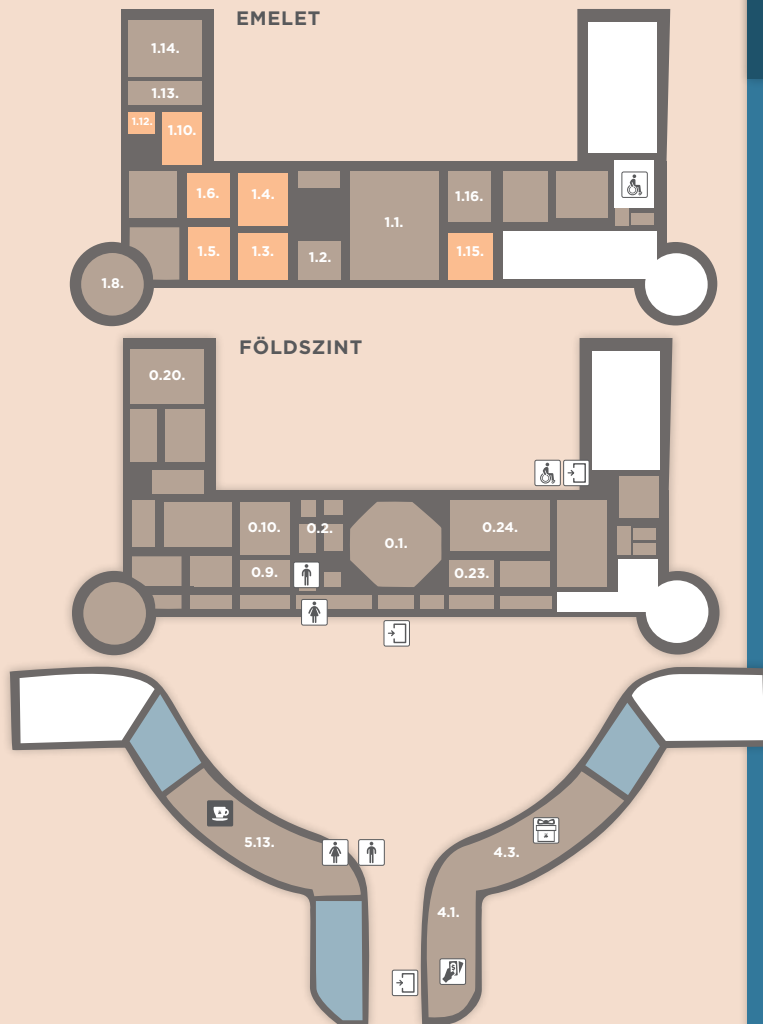
- 4.1. Pénztár bejárat
- 4.3. Múzeum shop
- 5.13. Kávézó
- 0.1. Kocsiáthajtó
- 0.2. Főlépcsőház
- 0.9. „Ilyen volt”
fotogaléria
- 0.10. A „Kis Ferus”
emlékszobája
- 0.20. Kápolna
- 0.23. Régións információs
Pont
- 0.24. 3D-vetítőterem

EMELET

- 1.1. Díszterem
- 1.2. Főlépcsőház
- 1.3. Étkező
- 1.4. A négy évszak szobája
- 1.5. Keleti vendégszoba
- 1.6. Urasági háló
- 1.8. Keleti toronyszoba
- 1.10. A grófné szobája
- 1.12. Kabinet
- 1.13. Oratórium
- 1.14. Kápolna
- 1.15. Nyugati vendégszoba
- 1.16. Ludmilla-emlékszoba

JELMAGYARÁZAT

	Bejárat a pénztárhoz		Festett termek
	Múzeum shop		Látogatható terület
	Kávézó		Üzemi terület
	Női mosdó		Nem látogatható terület
	Férfi mosdó		
	Akadálymentes mosdó		

FORSTER

KÖZPONT

SZÉCHENYI TERV

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

További részletek a
www.edenyikastelysziget.hu
oldalon és a Facebookon.